

„Edinost“ ishaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca. in velja za vse leto gl. 2 kr. 40. „ „ „ polu leta „ 1 „ 20. „ „ „ črt „ „ 70.

Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje zanavadne tristočne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat

Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošte, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvedere pri g. Bertolinu, V okolici: Na Občini v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barkoli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sancin M. Magdalen z g. J. Ježu Naročnina naj se pošilja sv. Ivanu št. 424, pisma in dopisi vrednistvu v Skorkoli št. 84. Udje pol. dr. „Edinost“ kateri mesečno redno plačujejo, dobivajo list brezplačno na dom.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

Imenitni paragraf 19. je dobil klofuto.

Prva stvar vsakega naroda je materini jezik in temelj vsemu narodu, ker narod oživlja in krepi ter mu daje neobhodno potrebno življenje. V nekaterih letih in to od leta 1868, kar je presvitli cesar sankcioniral znameniti § 19., začeli so posebno nenemški in madjarski narodi energično terjati, to se ve, da še premalo, naj se izvršuje člen 19. državnih osnovnih postav.

Slovenci smo vedno v razporu z gosposkami, stari birokratje se upirajo na vso moč, odpreti pisarnična vrata ravnopravnosti in tako zadovoljiti narodu, ki to vedno ponavlja in tirja.

Ošabni Madjari so spodili vse uradnike, kateri se niso v določenem času njihovega jezika naučili in to odobravamo mi iz narodnega stališča, če tudi so naši nasprotniki kakor Turki, kajti, kedor našega jezika ne govori, naj tudi našega kruha ne je. V Avstriji pa je to ravno narobe, ako stopimo v urade, kaj se govori tam? nemščina in italijanščina, slovenski jezik je nepoznana stvar in ako se tirja materini jezik, posmehujejo se in zavračajo ubogega kmeta, ki žulavimi rokami nemore toliko prislužiti, da bi davke plačeval.

Paragraf 19. je dobil klofuto posebno v Trstu in okolici; okolica je zgoli slovenska, kajti mej 40000 prebivalci je le toliko drugih narodnosti, da se ne more kaka manjšina niti v pošte jemati; tržaški magistrat pa izključljivo vse v laščini z okolico uraduje. Kadar se tirja pri magistratu slovensčina, odgovor je kratek, namreč: uradni jezik je laški in od drugega jezika naš magistrat neče ničesa vedeti.

Politično društvo „Edinost“ se je obrnulo o tej zadevi na c. k. namestništvo, nadejaje se, da magistratu zaukaže spolnovanje člena 19., in to temveč, ker namestništvo omenjeni § 19. strogo spolnuje in vsako slovensko vlogo slovenski reši.

Te dni pa je došel političnemu društvu jako čudni odgovor od namestništva, ki se takole glasi od črke do črke: Na odgovor vloge od 15. Junija t. l. Namestništvo oznanuje temu društvu, da mu nemore priznati pravice, neprimati uradne dopise tukajšnjega Magistrata v laškem jeziku pisane, ker ma-

gistrat rabi ta jezik kakor uradni jezik in nobena stranka nemore prepisati postavljeni oblasti kakim se ona jezikom ima poslužiti.

Radi tega se društvu povernejo tukaj priloženi magistratovi razkazje, eden tih še neotvoren, kateri so za gor imenovanom vlogom sem predloženi bili.

Magistratu se pa razodeva naj v okolici, kjer ljudstvo večinom samo slovenski zna, naredbe zmeroj tudi v slovenskem jeziku razglasi. — Kako se ta odlok s § 19. strinja, to naj sodi narod, ki mu je znano, da § 19. jasno govori: „Vsi narodi so ravnopravni, država pripoznava ravnopravnost vseh narodov in vsak narod ima nedotikljive pravice govoriti in razvijati svoj jezik v uradu, v šoli in javnem življenju.“ Ako hočemo to stvar natanjčno preudariti in pojasniti, bog zna ako ne bi posegla močna roka državnega pravdnika po našem listu, zatoraj hočemo stvar le površno pojasniti.

Vsa slovenska okolica je zgoli slovenska, in ne, kakor uradni odgovor pravi „kjer ljudstvo večinom samo slovenski zna“ in sicer se v vsej okolici druge narodnosti le toliko nahaja, da se zgubi v slovenski ogromnosti.

Tržaški Slovenci smo toraj prodani laškemu magistratu na milost in nemilost; magistrat bode odslej s toliko večjo gorečnostjo vsiljeval laške spise, ker ga po vladnem dekretu nihče za slovensčino siliti ne more, če prav je § 19. Njegovo veličanstvo cesar sankcioniral, zgubil je toraj ta § na državnih tleh, in sicer, prav na slovenski zemlji, vso veljavo. Magistratov absolutizem preseza vse meje, če mu vlada ne more zaukazati, naj spolnuje postavo; toliko avtonomijo so si znali pridobiti mestni gospodje ob času namestnika Möringa, ki je laški stranski rad pomagal in na roke šel, da je vlada moralno onemogla proti naredbam magistrata. Od vlade smo dosedaj vedno vse vloge v slovenskem rešene dobivali, toraj se toliko bolj čudimo, da, ko sama § 19. spoštuje, odreka to Slovincem v Trstu in okolici, zahtevati od magistrata. Ako se stvar dobro pomisli, predstavlja se tako zamotana, da je človek v velikem labirintu, iz katerega nikakor ne more pravega pota najti.

Ubogi mi Slovani, uže toliko let nas tare ptujčeva peta, toliko vekov ima osoda nad nami sužnost zapisana, kakor spod raz-

valin hriba prilezli smo po trudopolnih mukah na beli dan in še nas tlačijo nekatere ovire, ki zabranjajo prosto dihati. Ubogi slovenski narod, ki stražiš južne meje cesarstva, ki si vselej se svojimi prsi pečatil zvestobo svojemu vladarju, tebi se zabranja jezik razvijati kakor ti postava veleva, zapiši z lapidarnimi črkami v bukve zgodovine, da je za tvojo zvestobo ona stranka v prednosti, katera je imela v burnih časih leta 1848 in 49 v geslu razrušiti Avstrijo; mej tem, ko je slavni Palacky, i ž njim vsak Slovenec govoril: Ako bi Avstrije ne bilo, trebalo bi jo ustvariti, ali Avstrija pa more mogočna biti le takrat, ko vzame slovansko obliko, slovanski značaj nase, takrat bode bolj pravična in § 19. ne bode dobival klofute od vrade, še manj od kakega nameštništva.

Dopisi.

Iz Ljubljane 7. septembra.

Razmere v političnem oziru so tudi tukaj še zmirom slabe. Ni zastoj, da imenuje narodna pesem „Ljubljance — zaspance.“ En čas so se popeli, da bi „novo Prešo“ iz vseh javnih prostorov prognali; pa jaz jo nahajam še po vseh kavanah; iz tega lahko sodite, s kakošno eneržijo se je ta agitacija poganjala! To vidimo povsodi. Po mnogih kavanah imajo markrje, ki še slovenski ne znajo, in gostje potem govorijo markrju na ljubo — nemški. Jaz nisem tist, da bi Nemcu ali Švicarju ne privoščil tistega koščeka kruha, a tu gre za princip, in s to preveliko dobroto in ozirnostjo našega občinstva se le nemškutarija širi.

Mislím, da nemškemu markrju ne bo jezik odletel, če se par slovenskih besedij privadi, mi se zavoljo strežajev in natakarij ne bomo nemški učili, kajti tudi po mnogih krčmah ni dosti bolje, ko po kavanah. Zavoljo srbske zmage je bilo tukaj med narodnjaki veliko veselje, toda zdaj smo zopet v velikih skrbéh, ker pravijo, da se jim je začelo na slabše obračati. O konečnej zmagi pravične stvari pa ne dvomimo. Saj je še slovanska Rusija v rezervi! Solnce slovanske svobode se je uže prikazalo izza gorá, in oblaki, ki ga še skrivajo, se bodo vzdignili. Madjar in Anglež naj le škripljeta s zobmi, mi se ju nič ne bojimo. —

Odkar sem Vam zadnjič pisal, so Turki že dva sultana poslali v naročje preroku Mohamedu; zdi se, da bo kmalo oboje enako prijetno, na vislice obsojen, ali pa za sultana proklamiran biti.

Taka država da bi imela še kako prihodnost?!

Zdravstvujte!

Is Zagoric blizo Livna 15. septembra.

Od kar sem zadnjič pisal, spremenilo se je pri nas mnogo, pomaknili smo se s tremi deli naše vojske proti Livnu, pustivši pred Banjaluke močan oddelek da nam čuva hrbet. Despotovič je jako zanimiv vodja, vidi se, da je tudi dober genist, kajti vsako stvar pretresa, predno kaj stori in vselej pred bitvijo skliče po navadi vojni svet.

Pot od Banjaluke je bila vedno mala vojna, naj huji smo se pri Glomaču sprijeli, kjer so nas Turki hoteli prevariti, ali potem, ko so nam našega parlamentarja ubili in mu glavo na kolec nataknili, planili smo tudi mi nanje in se obilno maščevali nad njimi, potolkli smo vso turško drhal, kar nam je ni ubegnulo. Naš vodja vselej pošlje poslanca naprej v kraj, kateri imamo vsvojiti, da se dogovore, se li hočejo podati ali ne, ako se ne stavijo v bran, ne sme se nihče od naše vojske česa dotakniti in mora z ljudmi ko z brati ravnati. Kjer so pravoslavni kristjanje, tam vse za orožje zagradi ter ide z nami, a kjer so pa katoličani, tam se odtegujejo in nemajo prave srčnosti. Turki so surovi tihotapci, ter vedno na skrivnem po mačje preže, da nam škodujejo, ali koga umore.

Dva prostovoljca, eden Francoz, eden lužiški Srb, šla sta zvečer, kjer smo taborovali, malo od taborja pod neko slamnato kopo spat, pa zjutraj, ko smo ju hoteli buditi, nista več glav imela, Turki so jima glavi odrezali in še mnogo ran jim zadali po životu. Drugi dan smo pozvali kadijo, ali on je z ramami migal, ni hotel ničesa znati o umoru, rekel je, da so morda hajduki to učinili, zapovedal je naš četovodja, Rus po rodu, naj se vas požge. V tem hipu zapazijo naše straže Turke čez bližnji holmec, en oddelek konjice priskoči od leve strani, pa uže jih je Despotovič z vso močjo prijel, da so morali bežati, pustivši nam nad 200 mrtvih i ranjenih na bojišči.

Pripetila se nam je velika nezgoda, primanjkovalo nam je patronov za ostraguš, jako varčno smo morali se strelivom ravnati dolgo časa, potem smo dobili iz Avstrijskega na Dalmatinski meji nekoliko skrinj patronov, ali polovico smo jih morali v vodo pometati, ker je bila turška straža nas vohatila in skoraj zasačila, le malo smo morali odnesti, ubili so nam pet mežgov.

Da bi bili z strelivom oskrbljeni, danes bi stali gotovo unkraj Neretve in se zvezali z Črnogorci.

Kakor čujem prav zdaj, jutri dobomo 1000 skrinj patronov, zdaj bodemo brez skrbi, zdaj se bodemo kmalo v Livnu zgrabili in potem dalje proti Neretvi.

Začeli so k nam dohajati Rusi, jako izobraženi gospodje, tudi novcev so nam prinesli. Zdravi Slovenci! spominjajte se nas. *Na boj, na boj, v vojno krvavo!*

..... V.

Čirknje 17. septembra.

Naši tolmiski kraji niso premožni, ljudstvo se živi s poljedelstvom in še to je skromno, ker je svet pust in bolj kraševit. Vse naše nade je vničila toča 8. t. m. ki nam je pokončala vse pridelke. Kaj počne ubogi kmet, s čem bode plačeval prevelike davke, ki jih mora z potom na obrazu in žuljavimi rokami prišlužiti, ali zdaj še tega ni.

Naj bi politična gosposka poročila na višje mesto o slabem stanju našega ljudstva, da bi se jim nekoliko davkov odpisalo i da ne bode boben pel.

Za slovenščino se je začelo tukaj ljudstvo vedno bolj zanimati, posebno temu pripomore dobri naš učitelj Širca.

Naša čitalnica, katera bode gotovo po zimi bolj živahna, pripomore dosti, da se vzhuja narod. Za naše brate na jugu imamo tudi tukaj sočutje, bog daj srečo junaškim Slovanom na jugu; nam bode potem milejše solnce sijalo, zrlji bodemo v boljšo prihodnost. Njih zmaga je naš dobiček in po zmagi Lahon, Madžaron in Nemeč ne bodo več grebenov tako visoko nosili.

V Trstu 20. septembra.

Naš magistrat je prav skrben in marljiv, kjer ima denar dobiti, kjer je pa treba kaj popraviti, to se ve, zunaj mesta, tam se mu ne mudi, naj si tudi okoličan nogo ali roko zlomi, saj je potrpežljiv in tudi rad plačuje davke in kazni, katere mu magistrat diktira, ako ne ve, da je kaka stvar zapovedana ali prepovedana, kar naznanujejo laški plakati, ki jih okoličan ne umeje. Ali kaj se hoče, tako mora biti, mora umeti, tako mislijo gospodje na magistratu, ki se od denarja okoličanov dobro redé. Naše politično društvo „Edinost“ se je potegnilo uže večkrat za vpeljavo slovenščine ko uradnega jezika za okolico, pa vselej je magistrat mogočno odbil še celo z zaničevanjem vsako prošnjo in resolucijo; društvo je vložilo ugovor pri namestniji in h krati prosilo, naj bi vlada z ozirom na § 19. magistratu zaukazala, da bi okolici v slovenskem jeziku uradoval, ker je ljudstvo sploh nezmožno laščine in magistrat večkrat okoličane ostro kaznuje zaradi prestopkov, ker okoličani niso znali, da je to ali uno prepovedano, ali kaka druga stvar zapovedana. Kaj zna kmet, ko je prilepljen laški poziv na zidu v vasi? ali morda magistrat misli, da okoličan mora znati laški, da je morda rojen v laščini.

Tudi vlada je nam neprijazna, če tudi ima dovolj dokazov, da smo zvesti Avstrijani, da le pod avstrijskim žezlom sreče in boljše prihodnosti iščemo. Slovenci ni še nikdar po Trstu petard metali. Namestnikove palače z blatom grdil, ponižni Slovan

ni še nikdar po voglih zarotnih plakatov lepil ali trgovcem druge narodnosti na vrata njih prodajalnic nabijal smrtnih podob, žugajoč Slovanu, da ga vsmrtijo, ako bode še dalje se zdrzeval slovanski značaj kazati in se Slovana čutiti. Vendar smo zatirani, še v svojem jeziku ne smemo zahtevati uradnih spisov; tak je došel ukaz od namestništva, neverjetno, pa vendar resnica.

Okoličani so strašno razburjeni ter z glavo majajo, da se v ustavni državi kaj takega godi. Slišimo, da je magistrat ves vesel vsled izjave namestništva, da nobena stranka nema pravice braniti se uradnih spisov, v katerem uradnem jeziku si bode.

Pol. dr. „Edinost“ mora 25 gl. kazni plačati v malo dneh, ker se je društvo branilo laških spisov. Je li to pravica, da je magistrat prej zavrnil društvo na namestništvo, kar je tudi storilo in zdaj, ko je namestništvo vlogo nam protivno rešilo, je magistrat za pretekli čas zobe nabrusil in ugriznil za več mesecev nazaj politično društvo.

Čemu je potem člen 19. ki jasno enakopravnost vsem narodom dekretira? tako se vprašuje povsod. Koliko časa bodo še moli ta člen na popirju prejedali v pisarnah?

V Trstu 21. septembra.

Več tukajšnjih staršev, kateri imajo svojo hčere v Škofjiloki v nunskem samostanu, hudovali so se nad umazano cunjjo „Laibacher Schulzeitung“, katera le zato izhaja, da ima se svojimi brati, turškimi kopleti v Bambergovi tiskarni kaj dela. Ljubljanski nemški listi se najbolj le s tem izdržujejo, ker dobro lažejo in obrekujejo vse, kar je slovensko, vse kar ne trobi v njih Ferfassungs-rog.

Dosedaj so bile vse gospodične dobro odgojevane, zadostno podučevane, da se splošna hvala čuje o Loškem samostanu. Tržačani brez razlike narodnosti pošiljajo vsako leto svoje hčere tija, ako ne bi se dobro izučevale, gotovo ne bi jih pošiljali vsako leto več v nunsko šolo. „L. Sch Z.“ in nje pisarji se g. Zimatom je tista čudna zmes, ki hočejo ko pravi kemikarji nekaj dokazati, pa ne morejo, ker hočejo naravi in človeške pameti kljubovati.

Vi, kruhoborci umazanega lista, zagrizli izdajice domačega naroda, zagotavljam vas, da ne opravite z vsem svojim blatom nič, če tudi ste pridni mazači poštenosti onih, ki ne spadajo o vašo svojat in ki niso po vašej gnojnici hodili.

Naj to dokazuje vsem občiteljem po Slovenskem, da bodejo znati, kako tudi drugi narodje na južanskih obalah sodijo besede tistih izdajnikov, ki iz sovraštva do izvrstnega naroda blato nanj mečejo, ter ga hočejo s sloveče ime pripraviti in to so tisti Ferfassungstreue Schullehrer, ki se jih lahko Kranjska sramuje. Oslovski glas ne gre v nebesa.

Politični pregled.

Nagodba z Ogrji še vedno beli lasé državnim možem, kor bankno vprašanje še nij rešeno i to je krivo, da se še nij sklical državni zbor, ki se navadne shaja meseca septembra.

Orientalško vprašanje pretresa vso Evropo.

Turške krutosti, ljuti boji na Srbskem in slavne črnogorske zmage zanimivajo vsacega.

Srbje so hrabro odbijali vse turske napade pri Aleksincu in Deligradu, kder so turško vojsko zadnje dni zajeli; Črnogorci so Derviš pašo slavno zmogli i obkolili Muktar pašo, kateremu je Peko Pavlovič 100 tovorov živeža pobral.

Tako je bilo z vojno, ko se je sklenilo desetdnevno primirje. Zdaj se trudijo vevlade, da se stori mir, ali nij dosti upanja, ker Turci ne bodo zadovoljni s tem, kar bodo zahtevale vevlade, Črnogora in Srbija. Brez sauprave in krščanskega vladanja Bosne, Hrcegovine in Bulgarije ne more biti miru, i če tega Turčija ne dovoli, posede najbrže Rusija Bulgarija, odreže turško vojsko ter jej prereže pot mej Carigradom, Srbijo in Bosno. Potem utegnejo nastati velike vojne na razvalinah turškega cesarstva.

Pogovor na krivej in počenej palači.

Mihec. Po vsej okolici je bilo šolsko izpraševanje, in kakor se čuje, bil je dober vspeh povsod.

Jakec. Kedo se je o tem prepričal in tebi povedal, da upiješ na vsakega, ki mimo naji gre, kedo ti bo to vrjel?

Mihec. Za boga, jaz sem v zvezi se šolsko komisijo, posebno sem star prijatelj g. Loju.

Jakec. Vsa čast, da imam takega tovariša, ali povej ti meni, kaj bi tebi Turk znal povedati, da ga pošlješ k pridigi v Trstu v kako cerkev?

Mihec. Ničesa, saj ne umeje naših jezikov, lahko mu pridigajo kar hočejo, Turk je Turk.

Jakec. Bogme! ta je modra, naša mestna šolska komisija je prav taka, hodi k izpraševanju v slovenske šole v okolico pa slovenskega ne zna.

Mihec. Kako pa vé, da učenci svojo stvar znajo?

Jakec. Enkrat mi je to en ud šolske komisije rekel, da on po ustnicah zna, če tudi ne umeje slovenskega, da otroci dobro svoje nauče znajo.

Mihec. Kapa kosmata! taka komisija bi lahko šla v Filadelfija v Ameriko na svetovno razstavo, tam bi lahko slušila za izpraševanje vseh narodov, saj bi na ustnicah poznala kedo zna ali ne zna od Slovence do Kitajca, Kalmuka in Tatarja.

Jakec. Kaj misliš, zakaj sta oni dan dva Angleža naji tako ogledavala?

Mihec. Župan je zatožil naji, da sva

tako teška, da sva stlačila celo kolibo na kup, bojim se, da so nekaj proti nama sklenili.

Jakec. Kaj vruga! tlačiti bova morala druga dva dela palače, hodite sem ter tja vsak dan dve uri, tisti z bobnom, ki oklicuje, pa bode nama popotnico bobnal, samo stirnajst dni in pohodiva, da se ne bo znalo, če je kedaj kriva bila.

Mihec. Kaj pa, ako bi malo udarila tudi s kladivom.

Jakec. Bog obvari! sedlo bi na kup vse in mi dva bi, kakor Jeremija, jokala na razvalinah, ki bi pokrile toliko pravičnih?!

Domače stvari.

Visoka gostinja cesarica je zapustila Miramar v saboto 9. t. m.; kakor se je poizvedelo, radovala se je prekrasne lege grada, vrtov in morskega obrežja; mala cesaričina se je veselila vedno v logih ki so z jako lepimi ribniki odičeni. Preteklo saboto pa je odpeljal hlapom visoke goste v Gődölö. Srečno pot, da bi se zopet naša ze lja spolnila in imeli čast sprejeti prihodnje leto na slovenski zemlji mile nam goste. Carevič je porabil ves čas svojega bivanja tu v ta namen, da je pregledal v Trstu ladjedelnico, umetnije in druge javne zavode. Tudi se je odpeljal s kočijo v bližnjo Lipico, kjer so žebci in cesarska konjereja, ali le malo časa imeli smo čast spoznavati prihodnjega vladarja Avstrije, tudi on je še pred svitlo cesarico zapustil Miramar. Visoka gospa se je spomnila v velikej milosti Trsta, blagovolila je podariti 500 gl. za zapuščene otroke, 500 v zavod Elizabetinski za deklice, katerega zavoda je ona pokroviteljica in 1000 gl. za uboge v Trstu.

Grški kralj pride te dni v Trst z svojega popotovanja, kraljev parnik „Amfitrite“ čaka ga uže dalj časa v tukajšnji luki. „Amfitrite“ je oni znameniti parnik „Panhelion“ ki je ob času vstaje na Kandiji, kljubu vsem turškim vojnim ladijam donasal živež in orožje, kakor tudi prostovoljce na otok, ima štiri dimnike, je prav tenak in dolg z velikimi stroji, in jako urno plava. Necega dne ste ga zasačili dve turški veliki vojni ladiji, ko je ravno v plitvem zalivu na otok živež in streljivo izkrceval.

Te dve vojni ladiji nisti mogli za njim v luko, ker je morje bolj plitvo bilo, čakali ste ga toraj daleč zunaj zaliva, da ga pogrezneta na dno.

Turški ladiji ste kurili, da se je peklenško kadilo, pripravljeni vsak hip za napad. Kapitan grške ladije, zvit mornar, velel je prnesti slame, hoste in enakih stvari, katere se močno kadé. On je palil dva dni, da sta turška parnika ves svoj premog porabila in je tako tretji dan na zeno jutro mimo njih pobegnil, prej jim je poslal za pozdrav iz svojih malih topov tri kroglice v ladiji. Turci so vsi osupli beguna gledali ter pri Mahomedovi brađi prisegali, da ga ulove, ali niso ga dobili.

Ko je po vdušeni vstaji moral v Trst v ladjedelnico priti, da so ga popravili, spremljevala ga je ruska ladija, ker sicer bi ga bili morda Turci na planem morji vzeli. Tudi tukaj je severni stric pomagal.

Tretji volilni razred in Slovenci. Kakor lehko Slovenci v četrtem razredu pri volitvi proderejo z vsemi svojimi kandidati, ako so le zložni, tako lehko tudi v tretjem razredu spravijo v zbor vsaj par svojih kandidatov, ako so le kaj vneti za narodno stvar. Med uradniki, duhovniki in srednjimi posestniki in trgovci, ki imajo v tem razredu volilno pravico je dokaj tudi Slovencev. Ta razred je najboljše polje patrijotičnej stranki, ki pa more premagati lahonsko stranko le s pomočjo vseh konservativnih elementov, h katerim se štejejo tudi slovenski volilci. Zato pa mora ona pri postavljanji kandidatov gledati na to, da zadovolji razne frakcije njej nagnenih volilcev, ker drugače jo te frakcije pri volitvi zapusté in potem zmaga lahonska stranka, ki jej kompakto stoji nasproti.

To se je pokazalo pri zadnjih volitvah, ko je bila patrijotična stranka postavila za kandidata v tem razredu volilcem, zlasti slovenskim, neljubega nemčurja dr. Rabeljna, in je zato sramotno propadla. S takimi ultra-nemci naj si patrijotična stranka ne upa več na volilno bojišče! Slovenski volilci tretjega razreda pa naj zahtevajo od patr. stranke, da postavi med kandidate vsaj dva značajna Slovence in naj jej le pod tem pogojem zagotovijo svojo pomoč. Ako pa bi „patriotika“ ne hotela tej pravičnej želji Slovencev vstreči, naj se sama bori z lahoni!... Na tak način, da bi bili mestni Slovenci edini in vneti, priborili bi si lahko vseh dvanajst sedežev v četrtem in vsaj dva sedeža v tretjem volilnem razredu, kar bi s zastopniki okolice dalo skupaj dvajset sedežev, to je, dobro tretjino v mestno-deželnem zboru! Pa bojimo se, da nam spet navadna mlačnost in neumna pohlevnost vse skazi. Čemo videti!

Gospodarji, bodite skrbni in previdni. Vedno se čuje o požarjih, ogenj pepeli cele vasi in mesta, v malo urah postane na stotine siromakov, posebno po kmetih, kder je malo zavarovanih. Ravno v tržaški okolici imamo žalosten izgled; rajniki vrli nar odnjak Nadlišek, ki je vedno prvi bil, kder je za narodno korist kaj opravila bilo, pozabil je na pregovor, da nesreča in ogenj nikdar ne počivata, on ni imel zavarovanega svojega poslopja, ki je zdaj v pepelu in včinjeno na tisoče škode.

Pozor posestniki! zavarujte se proti ognju, da boste mogli svoja poslopja popraviti in da vam ne bode treba prvi dan na srca svojih bratov trkati, ako vas bi nesreča zadela. Banka Slavija je domač zavod, kjer se vse v slovenskem jeziku uraduje, to je po domače, tukaj je jako vljudni gospod Pleše bankin vodja, kakor tudi zastopnik omenjene banke za okolico gospod Dolinar katera vsakemu rada točno postre-

žeta in stvar natanjčno razložita. *Banka Slavija* stoji na dobrih nogah, tu se ni treba bati kake zgube, ker si je nad deset let svojega delovanja ohranila dobro ime.

Banka Slavija je zdaj na stari cesti nasproti Henšelna „Al re d' Ungheria“ zraven kavarne Fabris.

* *

Sto let je minolo 20. t. m. kar je bil tržaški škof Ravnikar rojen na Vačah na Kranjskem v kamniškem okraji, o njem prinesemo prihodnjič obširnejši popis. Da bi naši tržaški Slovenci bolj rodoljubni bili, lahko bi bili napravili lepo stoletnico, pa kaj se hoče, vsak le po svojih opravkih hodi, malokdo se dosti briga, in teh malo, kolikor je vnetih, nemajo pripomočkov in časa pri vsej dobri volji.

Kedaj v Trstu vendar mej narodnjaki sloga nastopi in sebičnost zgine?

* *

Za pogorelca Nadliška so darovali sledeči g. g. Ivan Gorjup iz Proseka 1 gl. — Miha Mare 1 gl. — Andrej Sancin 1 gl. — Neimenovani 2 gl. — Jurij Gropajec od Miha 1 gl. — Uredništvo „Edinost“ sprejema rado še tako male darove, za nesrečnega vrlega narodnjaka, ki je tudi vsled požara umrl.

Razne stvari.

Z dežja pod kap. Kranjski narodnjaki, zlasti duhovni, niso žalovali po izgubi prejšnjega svojega škofa Vidmarja, ker ni imel srca za narodne težnje in so se pod njim rodoljubni duhovni preganjali z vednim prestavljanjem. Malo priljubljeni škof je šel v pokoj in nastopil je ljubljansko škofovsko stolico Janez Pogačar, bivši narodnjak. Toda „honores mutant mores“ in bivši narodnjak Pogačar je začel narodnjake preganjati še hujše od svojega prednika.

Njegova jeza je v prvi vrsti zadela rodoljubnega stolnega kaplana g. Karola Kluna, pisatelja in svetovalca v ljubljanskem mestnem zboru. Da vladi vstreže, predstavil je škof g. Kluna na deželo v daljnje Zagorje; ker pa ta zaradi svojih opravil ni mogel zapustiti Ljubljane, zažugal mu je „narodni“ škof s suspenzijo in ga nazadnje prisiljen, vendar-le „milostljivo“ pustil v Ljubljani, pa brez službe.

Pred nekim časom je g. Klun vendar dobil službo beneficiata in mislili smo, da ga škof zdaj v miru pusti, pa smo se zmotili; škof mu službe ne privošči... Reč ni še dognana, ali mi želimo, da bi škof dobil — dolg nos! — Zakaj pa preganja ljublj. škof g. Kluna? utegnejo prašati naši bralci. Je-li dajal pohujšanje? ali ni svojih dolžnosti prav opravljal?... Kaj še! Gosp. Klun je izvrsten duhovnik, pa vnet Slovenec, in zato nemčurjem strah, pa ker vlada mu ne more sama do kože, poslužuje se škofa za svoje namene... Pogoste konfiskacije lista, ki ga on vreduje, menda so tudi s tem v zvezi. Slovenski časniki brez razločka so grajali vedenje škofovo, a ta je znal nekaterim usta zamašiti; naš list je od nje-

ga popolnem neodvisen, zato smo te vrstice napisali.

Da izhaja njegov „Laibacher Diöcesanblatt“ v nemškem jeziku, tudi to škandalizuje nas tržaške Slovence. Blagi pokojni škof Slomšek bi žalosti strepetal, ko bi se zdaj na svet vrnil in videl tako grdo nemškutarijo pri škofijah v Mariboru in — v Ljubljani!

* *

Dva mlada junaška Črnogorca. V krvavej bitvi blizu Kučij v Albaniji bili so se Črnogorci junaško zoper petkrat večjo turško armado tako hlabro, da je knez dvema zastavama ukazal pripeti zlate svetinje, imela je vsaka toliko lukenj, da ste ko rešeto prestreljeni bili. Ko so naskočili Črnogorci Turke, grabili so jih za vrat in v hipu je odletela glava Turčinu. Tudi dva mladeniča sta posnemala svoje skušene stare junake. Ugrabila sta vsak svojega in ko še ne dosežeta turčinu dobro do vratu, skočita jima na pleča. Turčina začneta bežati v svoj tabor, da se osvetijo nad njima, mislila sta, da hočejo živa barbarsko mučiti. Mladeniča sta ves čas vsak svojega sekala in bodla z nožem, Turki to videč, pritekli so ter ju sekali po hrbtu, da sta bila vsa razmesarjena. Turka sta po obilnih ranah onemogla in padla. Tudi mladeniča so imeli za mrtva, ali drugo jutro sta priplazila pred zapovednika Božo Petroviča, krvava od nog do glave, vsak je prinesel dve puški. Petrovič ju je lepo obdaril in poslal v bolnico, kder uže okrevata.

* *

Meso iz Amerike se bode prevaževalo v novem parniku, ki so ga na Francoskem naredili, in sicer tako, da s tremi stroji v parniku napravijo toliko vetra, da vse zmrzne, in mora narediti 30 stopin mrzlot. Ta parnik bode hodil z Francoskega v Ameriko po frišno meso, bode ga v železne skrinje mej led vlagal ter v Evropo vozil. V Ameriki je v nekterih krajih toliko živine, da goved zaradi same kože ubivajo.

Parnik se imenuje „Frigoriñgue“ in prinese vselej petdeset tisoč kilogramov frišnega mesa.

V četrtek 25. septembra l. l. bode v dvorani Ljubljanske čitalnice izvanredni občni zbor delničarjev zavarovalne banke „Slovenije“ ki je sedaj v likvidaciji. Ker bi utegnil ta občni zbor tudi za bralce našega lista velike vežnosti biti, podamo tukaj program, ki je v „Wiener-Zeitung“ oficijelno razglašen bil.

Program se glasi:

1. Poročilo likvidacijskega odbora o stanju likvidacije.
2. Potrjenje zaradi denarne potrebe razpisanega 15% doplačila na vsako delnico.
3. Volitev likvidatorjevih namestnikov v smislu § 66. pravil.
4. Nova ali pa dopolnilna volitev likvidatorjev, ako bi bilo potreba.
5. Plačilo likvidatorjev.
6. Sklep o prosti prodaji nepremakljivega posestva in pooblastilo likvidatorjev za prosto prodajo nepremakljivega posestva.

Tisti delničarji, kateri se želé občnega zbora udeležiti in glasovati, naj v smislu § 24. pravil svoje delnice skrajno do

21. septembra 1876

pri bankini blagajnici v Ljubljani proti potrjilnemu in pooblastilnemu listu vložé.

Smešnica.

Slovenec: Dobro jutro, gospod!

Lahon: Moštvo di ščavo!

Slovenec: Hvala!

Dr. JOSIP BIZJAK ADVOKAT

preselil se je 21. avgusta v novo hišo nasproti (Aquila nera) (casa Ara) v prvo nadstropje, z razgledom na ulice sv. Nikola in sv. Spiridijona, kar se p. n. občinstvu naznanja.

Prijatelji dobre kaplice pozor!

„Pri razgledu nove luke.“

Na Greti je prevzel podpisani krčmo pri Križmanu v svojo last, ter si jemlje čast, slavnemu občinstvu naznaniti, da bode vedno imel izvrstna vina, dobro kuhinjo in točno postrežbo, ter se slavnemu občinstvu gorko priporoča.

F. Tiber.